

מאהבה של הגברת. פרשת אהבה זו, ככל
פרשות האהבה שבספר, איננה דורשת ממך
מאמץ הכרוך בניסיון לשחזר בנפשך, על פי
אות ורמז, את מה שהיה. את מה שהיה
מספרים לך בגלוי, ואת כל מה שהיה. אין
מעלימים ממך דבר, אבל אי-כך נעלם הדבר
מנפשך. כמו שאומרים: "נכנס באוזן אחת
ויוצא בשניה". כך דרכה של רכילות, ואי-
פילו רכילות המסופרת בכשרון, ולא כך
דרכה של יצירה אמנותית, שבה כל "מועט"
מתזיק את ה"מרוצה".

ד. ש.

היום השמיני בשבוע

וינסטון וג'וליה, גיבורי "1984" לג'ורג'
אזרול, בחרו במשכב בלתי-רחוקי כמפלט
מאימת המציאות שסבבתם וכדרך-מרד יחיד
דה בשלטונה הכליכולי, הכל-רואה והכל-
שומע של המפלגה. פיטרק ואגנישקה, גי-
בורי "היום השמיני בשבוע" למארק הלאס-
קו, מכתתים רגליהם על מדרכותיה ובין
חורבותיה של ורשה — של העיר שעתה-
זה נמלטה מהתגשמותו של חזיון-הבלהות
האזרולי — בבקשם מקום שבו יוכלו לש-
כוח, בהתיחדותם, את המציאות המקיפתם.
הליכתם הנסערת, הנלאה-ראינה-נרפית. ה-
"קפקאית" לפרקים, אל אותו מקום נסוף,
שהוא סמל לכמיהת הדור למוד-ההלאות
וצמא-השקט, מסתיימת בלא-כלום. הם לא
ימצאוהו, עד אשר יפציע בשמי פולין בקרו
של... היום השמיני בשבוע.
לתשעת הסיפורים שבקובץ מכנה משו-

חיהם של הגיבורים הן על הבעיות הפילוסו-
פיות-הפוליטיות המעסיקות אותם. עכשיו,
בהמשך התפתחותה הפוליטית של הפרשה,
אי-אפשר שלא לחוש תוגת-מה נוכח ההת-
לבטויות שאין להן סוף בשאלות כגון:
האם יכול סופר מתקדם לעמוד מן הצד ולא
לקחת חלק בחיים הפוליטיים? האם רשאי
הוא לנהוג לפי צו המוסר גם אם בכך יימצא
מוקיע את אימוסריותם של הקומוניסטים
ונותן נשק בידי הריאקציה? — וכי' וכי'.
כה מרבים הם להתלבט וכה מרבים הם לדי-
בר, ה"מאנדרינים" האלה של צרפת!

בתצלומים שמציג הספר אתה רואה
דמויות מופרות; אם לא פגשת אותן בקפה
בסן-ז'רמן הרי ודאי מופרות הן לך מספריו
של סארטר ומספריה הקודמים של סימון
דה-בובואר. אמנם מדי פעם הם מצולמים
מזווית אחרת, גם הרפך הזוגות משתנה תמיד,
אבל בעיקרו של דבר לא השתנו הרבה. רוב
הגיבורים הם כבני שלושיס'זוחמש עד ארבי-
עים. הסופר המוכשר (הדגם: קאמי), הבודק
תמיד את בעיותיו האישיות לאור עקרונותיו
המקודשים, עווד בודק את בעיותיו לאור
עקרונותיו המקודשים. אהובתו המזקינה,
שהיתה פעם יפה כל-כך, עודה שוקעת מטה-
מטה כאשר הוא עוובה לנפשה. לא נעדרת
כאן גם אותה דמות של גערה צעירה שנוצי-
רה כמו להדגים הלכה למעשה: אקסיסטנ-
ציאליים לא בתיאוריה אלא בחיי יום-יום —
מיצוי הרגע בבואו. וכמובן, האשה האיני-
טלקטואלית (הדגם: סימון דה-בובואר), זן
אשר עולמה הרוחני כה עשיר הוא, עודה
נקרעת בין חיצוניותה האצילית, הבללה,
ובין פנימיותה היוקרת בתאות. על כל אלה
נוסף הפעם סופר זקן, בעלה של הגברת
האינטלקטואלית (שלא קשה להותו כסארטר
הגם שדמותו מטושטשת), וסופר אמריקאי,

* "היום השמיני בשבוע" מאת מארק
הלאסקו; עברית: בנימין טנא; הוצאת
"ספרי גדיש", תל-אביב, תשי"ח; 207 ע'.

לססוע, ללא תחנות-ביניים, פסיעת-ענק מן הריאליזם הסוציאליסטי הסלפני אל היפוכו המוחלט: אל הריאליזם פשוטו כמשמעו, הערטילאי באמיתותו, שאינו מלווה הוראת המחבר לריפוי נגעי החברה.

הקובץ, שהותקן לדפוס עוד לפני הופעת „בתי הקברות” להלאסקו, פותח לפני-דקורא הישראלי צוהר ראשון להצצה אל ההוי החברתי של ארץ אשר המשטר הסטאלי-ניסטי כירסם בגופה משך שנים. תרגומו של בנימין טנא משקף היטב את אקלימו הנפשי המיוחד-דבמינו של המקור, אף שקטעי שיחה רבים תורגמו לעברית „ספרותית” מדי (מע-שה שכית אצל מתרגמינו!) ובכך קיפחו אותה פשטות טבעית ובלתי-אמצעית האפ-יינית להם כל-כך.

ר.ה.

תף: יאוש האדם מן השקר הרשמי, מן הפחד, מן הטומאה ומן העוני, שהם חייו. זהו יאוש שמעבר לרצון המרד ומעבר ליכולת המעשה הנועז, פורץ-הגדר. הבריחה מיאוש מוחלט אשר כזה עשויה להעלות את הבורחים על שתי דרכים בלבד: על דרך השכרות ועל דרך ההתפרקות המינית. וכי איזה נתיבים אחרים פתוחים למי שסולד במציאות ואינו יכול לה? היכן, אם לא בשני אפיקים אלה, יפרצו וייקוו מאוהיי האדם שהמשטר סתמם במגופה אטומה לבל יידעו פורקן אחר? איזו שפה, זולת זו שכולה גשמיות בהמית, מסוגלת לבטא ער-גונות כבולים לרוחניות מעודנת?

מארק הלאסקו, המקורי והמוכשר בסופ-רי המשמרת הפולנית הצעירה, הוא גם האר-מיץ שבלוחמיה בשקרי המוסכמות. הוא העז